

[Økonomiministeren.]

stille stilling, således som det også er bebudet i regeringens finansplan. Herudover må der tillige tilstræbes en dæmpning af væksten i kommunernes udgifter, og tilskyndelsen til øget kommunal selvfinansiering må styrkes.

Regeringen må imidlertid tillige lægge stor vægt på, at de efterspørgselsdæmpende forholdsregler inden for den offentlige sektor ikke modvirkes af en forøgelse af en lånfinansieret vækst i den efterspørgsel, der udgår fra det private forbrug og boligbyggeriet. Der er derfor i dag iværksat en udvidelse af den administrative regulering af dele af byggevirkomheden, men det må tillige anses for nødvendigt, at der sker en stramning af kreditpolitikken.

Selv om der gennem udlånsloftet for banker og sparekasser og gennem skærpede regler for realkreditbelåningen er søgt holdt igen på kreditudvidelsen, må vi konstatere, at der gennem det sidste år er sket en meget kraftig stigning i den samlede kreditgivning, som i høj grad har medvirket til udvidelse af det private forbrug og boligbyggeriet, og som også har understøttet opgangen i priserne på fast ejendom. På denne baggrund finder regeringen, at en stramning af kreditpolitikken først og fremmest må have det sigte at bremse op for låntagningen til disse formål, således at den kreditudvidelse, der er samfundsøkonomisk baggrund for, anvendes til udbygning af produktionsanlæggene i erhvervene. Dette grundsynspunkt ligger helt på linie med drøftelsen i kapitalmarkedsrådet, der har vist, at det for at arbejde henimod en mere balanceret samfundsøkonomisk situation vil være nødvendigt at øge opsparingen, samtidig med at der er behov for, at erhvervsinvesteringerne prioriteres højt og højere end f. eks. boligbyggeriet.

Regeringen har fundet, at der var et klart behov for en styrkelse og videreudbygning af de kreditpolitiske virkemidler, som Danmarks Nationalbank har opbygget gennem sit aftalekompleks med pengeinstitutterne, og har derfor besluttet at fremsætte et forslag til lov om regulering af kreditformidlingen, som er udarbejdet i samarbejde med Nationalbanken.

Udviklingen i penge- og kreditforholdene i det sidste år har tydelig vist den belast-

ning, som en frivillig aftale om udlånsvirksomheden kommer ud for i en situation præget af hurtig opgang i produktion og priser og en dermed følgende stærk forøgelse af lånefterspørgslen. Navnlig er der dog grund til at fæste sig ved, at de eksisterende aftaler ikke giver mulighed for at prioritere udlånenes fordeling i overensstemmelse med de grundlæggende samfundsøkonomiske synspunkter, som bl. a. også kapitalmarkedsrådet har givet udtryk for.

Lovforslaget åbner derfor den mulighed for en selektiv styring af udlånene, som det frivillige aftalekompleks i sin nuværende form ikke rummer. Dette vil være ensbetydende med, at en bremse på udlånsstigningen kan koncentreres om forbrugsbetonede udlånsformer, uden at erhvervenes kreditmuligheder behøver at blive begrænset.

Lovforslaget tilsigter derudover at danne grundlag for en fastere styring af pengeinstitutternes kreditgivning som helhed og giver tillige mulighed for, når det måtte være påkrævet, at anvende kassebindingsregler af samme karakter som dem, der indeholdes i Nationalbankens nuværende — men i øjeblikket suspenderede — deponeeringsaftale med pengeinstitutterne.

Det må fremhæves, at lovforslaget er udformet som en bemyndigelse til at iværksætte de omtalte reguleringer. Såfremt Danmarks Nationalbank kan opnå aftale med pengeinstitutterne, der er tilpasset de målsætninger, jeg her har givet udtryk for, vil der efter sagens natur ikke være behov for at udnytte lovens beføjelser, selv om det kan komme på tale at anvende dem over for enkelte pengeinstitutter, som ikke har villet tilslutte sig aftalerne med Nationalbanken. Der er ved denne udformning benyttet samme fremgangsmåde som i flere andre lande i Vesteuropa, hvor der på tilsvarende vis er tilvejebragt lovmæssigt grundlag for udstedelse af forskrifter om kreditformidlingen i det omfang, dette ikke kan ske gennem aftaler med centralbanker og de private pengeinstitutter.

Der vil således med dette forslag kunne opnås en væsentlig styrkelse af de kreditpolitiske virkemidler, der står til rådighed for regering og Nationalbank — en styrkelse, som vil være til gavn for såvel